

คู่มือการปฏิบัติงาน

นางสินีนารถ วงศ์น้อย

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

ที่ - วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๘

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔

ข้อเท็จจริง บัดนี้ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา โดยผู้รับผิดชอบงานได้จัดทำคู่มือเพิ่มเติมอีก

๑. คู่มือกลุ่มฯ จำนวน ๑ เล่ม
๒. คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล ๘ เล่ม
๓. คู่มือการให้บริการ ๓ เล่ม

ข้อพิจารณา เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้องตามแนวทางในการจัดทำและเผยแพร่คู่มือที่เพิ่มเติมดังกล่าว จึงขออนุญาตผู้บังคับบัญชา (ผอ.สพป.เชียงใหม่ เขต ๔) ได้พิจารณาอนุญาตให้ใช้และเผยแพร่คู่มือการปฏิบัติงานรวมถึงคู่มือการให้บริการสำหรับผู้รับบริการหรือผู้มาติดต่อของบุคลากรในกลุ่ม(เพิ่มเติม)

ข้อเสนอ จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุญาตให้ใช้และเผยแพร่ต่อไป

(นางแสงจันทร์ กัณยะมุล)

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

- ମନୋରଞ୍ଜ
- ନିଗମ. ସଂ. ନିର୍ମା. ପଦ ଓ.
- କବି ରାଧାନାରାୟଣ ମହାପାତ୍ର
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ।

—
ଶ୍ରୀ -
ସୁଖ. ସ. ପଦ.

คำนำ

คู่มือปฏิบัติงานฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ในมาตรฐาน กำหนดตำแหน่งและมาตรฐานงาน โดยใช้แนวทางของคู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา เป็นหลัก โดยเพิ่มเติมในส่วนรายละเอียดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ครอบคลุม เนื้อหาในแต่ละเรื่อง ในแต่ละงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 จัดทำขึ้น โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาใช้เป็นคู่มือแนวทางในการปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ลดเวลาใน การปฏิบัติงาน อีกทั้งยังทำให้ ผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ถึงแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบคลุม และสามารถให้ผู้รับบริการมีความพึงพอใจและทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงานทางการศึกษาต่อไป

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการปฏิบัติงาน การศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบคลุม เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

นางสินีนากู วงศ์น้อย
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

สารบัญ

	หน้า
ชื่องาน งานจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว (Homeschool)	
บทนำ	
ความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์	3
ความหมายงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว	4
ขั้นตอนการขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว	
วิธีการขั้นตอนการขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว	6
รายการเอกสารหลักฐานประกอบการยื่นคำขอ	13
แบบยื่นความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาฯ	15
แบบยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว	16
กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	
- กฎกระทรวง	
- คำสั่ง คสช.	
- คู่มือแนวทางการดำเนินงาน	
ชื่องาน การคัดเลือกนักเรียนและสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน	23

ชื่องาน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

เนื่องจากโลกที่วิวัฒน์และไร้พรมแดนผนวกกับพัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้การสร้างและการกระจายวิทยาการเป็นไปอย่างรวดเร็ว ความรู้มากและซับซ้อนยิ่งขึ้น วิธีการเข้าถึงความรู้ก็เปลี่ยนแปลงไป พร้อมกันนั้น การค้นพบใหม่ในหลายสาขา ช่วยให้การเรียนรู้ของมนุษย์มีความลึกซึ้งกว่าที่ผ่านมาทั้งทางวัตถุและทางจิตวิญญาณ ทฤษฎี ตำราจำนวนมากถูกสอยทวนหรือเปลี่ยน ความรู้มีสถานะเหมือนคลื่นที่เคลื่อนตัวไม่หยุดนิ่ง ต้องเปิดใจเปิดสมองออกให้กว้าง และมีหลักกาลามสูตร คือเชื่อว่ารู้ได้จริงจากผลของการประจักษ์ด้วยตนเองเป็นสำคัญ

การศึกษารูปแบบเดิม ๆ เช่น การท่องบ่นไปตามแบบเรียนหรือจดจำตามคำครูบอก จึงกลายเป็นข้อจำกัดและถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าล้าหลังไม่ทันโลก การศึกษาแบบสร้างความรู้เฉพาะด้าน สอนทักษะตายตัว เริ่มด้อยความสำคัญลงและปรับเปลี่ยนไปสู่การเรียนรู้อย่างหลากหลาย สามารถเชื่อมโยงเป็นองค์รวม สิ่งสำคัญที่สุดไม่ใช่ตัวความรู้ แต่คือทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง การรับรู้ในวิธีการเรียนรู้ได้อย่างแยกกาย และเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

ในบริบททางเศรษฐกิจและสังคม สิ่งที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน ลำพังการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ คือ ก่อเกิดความเชื่อสุญญากาศชีวิตและสังคมที่รุนแรงขึ้น โดยเฉพาะช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน การทำลายธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการแพร่ระบาดของความเสื่อมโทรมทางคุณธรรมจริยธรรม อีกทั้งสังคมที่ท่วมท้น ด้วยข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน ประชาชนต้องการความเท่าเทียมกัน เรียกร้อง แสวงหาสิทธิเสรีภาพและโอกาสการมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ด้วยตัวเองบริการต่าง ๆ ทางสังคมต้องเพิ่มขนาดเพิ่มประเภทกิจการใหญ่โตและซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ จนเกิดกว่าที่รัฐจะสามารถตอบสนองได้ เหล่านี้ล้วนส่งผลโดยตรงต่อการศึกษาให้ต้องเพิ่มหน้าที่มีบทบาทสูงขึ้นในการสร้างพื้นฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เคารพต่อเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน เพื่อเตรียมคนให้มีความพร้อมสำหรับกิจการทั้งมวลของสังคมร่วมกับรัฐ

ดังนั้น จำเป็นที่จะต้องปฏิรูปการศึกษา ปรับเปลี่ยนกระบวนการรับรู้และเรียนรู้ท่ามกลางบริบทของโลกและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคน มุ่งพัฒนาสติ พัฒนาปัญญา เพื่อสร้างความเป็นมนุษย์ผู้สามารถใช้ศักยภาพสูงสุดของตนไปในทางสร้างสรรค์หลักการสำคัญอันเป็นเจตนารมณ์ประการหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา ภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คือการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรและสถาบันทางสังคมต่าง ๆ ให้มีบทบาทเป็นผู้จัดการศึกษานอกเหนือจากที่รัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอยู่เพื่อให้รูปแบบการจัดการศึกษามีความหลากหลาย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน ตรงตามธรรมชาติของการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นไปตามการพัฒนาเปลี่ยนแปลง ของโลกวันนี้และในอนาคต

รัฐบาลได้ประกาศนโยบายไว้อย่างชัดเจน จะส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้มีส่วนรับผิดชอบในการจัดการศึกษา โดยรัฐจะเป็นผู้วางระบบ นโยบาย กำกับคุณภาพและมาตรฐานการระดมทรัพยากร ตลอดจนการเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการจัดการศึกษาโดยครอบครัวที่พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการจัดการศึกษาให้กับบุตร บนพื้นฐานความรักความปรารถนาดีต่อบุตรหลานของตน ถือเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการศึกษาเรียนรู้ที่มีพัฒนาการในสังคมไทย และเชื่อว่าจะเป็น

นวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีความชัดเจนยิ่งขึ้นไปเป็นลำดับ รัฐภายใต้การดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ จึงมีนโยบายที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้มีความสำคัญ เร่งดำเนินการให้มีกลไกทางกฎหมายและกลไกสนับสนุนอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้ ภายใต้หลักหรือกรอบในการดำเนินการ 5 ประการ ได้แก่

- 1.ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัว
- 2.พ่อแม่จะต้องมีอิสระในการดำเนินการ มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ
- 3.มีความสอดคล้องกับหลักการและแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
- 4.มีคุณภาพได้มาตรฐาน
- 5.มีความเป็นสากลเทียบเคียงกับต่างประเทศได้

สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่มีความหลากหลาย มีความต้องการการศึกษาพิเศษและ ขาดโอกาสทางการศึกษา ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้ารับการศึกษได้ด้วย

จึงเห็นได้ว่า การศึกษาโดยครอบครัว หรือบ้านเรียน เป็นการจัดการศึกษาทางเลือกใน

รูปแบบหนึ่งที่ตอบสนองต่อเจตนารมณ์ ของรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ อย่างเป็นรูปธรรม มีรูปแบบแนวทางในการจัดการศึกษาที่แตกต่างหลากหลายกันไปตามปรัชญา ทศนะความเชื่อทางการศึกษาของครอบครัว ตามสภาพของบ้านเรียนและผู้เรียน โดยเฉพาะครอบครัวที่กำลัง เริ่มจัดการศึกษา โดยครอบครัวเป็นครั้งแรก จะดำเนินการจัดการศึกษาล้ายโรงเรียน คือ มีวิชาเรียน คาบเรียน ผู้สอน หนังสือแบบเรียน แบบฝึกหัด การทดสอบ ตามแผนการศึกษาของครอบครัว ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการกำหนดกรอบใหญ่ๆ เอาไว้ และใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแนวทางในส่วนขอวิชาหลักแล้วผสมผสานประยุกต์กับ

หลักสูตรอื่นๆ ตามที่ครอบครัว สนใจ เพราะต้องการให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความพร้อม

ทางด้านวิชาการ หากจะกลับเข้า สู่การศึกษา ในระบบก็จะสามารถทำให้ สำหรับครอบครัวที่มีประสบการณ์จะจัดการศึกษาปรับเปลี่ยนตามกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ยืดหยุ่น และมีความเป็นอิสระมากขึ้น มุ่งตอบสนองความสนใจของผู้เรียนและสร้างกระบวนการเรียนรู้อยู่ในวิถีชีวิตประจำวัน เป็นต้น

การจัดการศึกษาโดยครอบครัว (home school) นิยมเรียกกันในหมู่ครอบครัว

ผู้จัดการศึกษา “ บ้านเรียน ” ซึ่งความน่าสนใจของบ้านเรียนอยู่ที่ เป็นการจัดการศึกษาโดยครอบครัวที่จะนำบุตรหลานออกจากการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือไม่นำบุตรหลานของตนเข้าสู่ระบบการเรียนในโรงเรียนตามที่ครอบครัว สมัยปัจจุบันนิยมทำกัน และครอบครัวรวมทั้งผู้เรียน มีเหตุผลใดที่จะปฏิเสธการศึกษาในระบบ โรงเรียนที่เป็นระบบที่ได้รับความไว้วางใจในการพัฒนาผู้เรียนมาหลายยุค หลายสมัย

และการจัดการศึกษากลับบ้านเรียนนั้น การจัดการศึกษาอย่างไร เหมือนกับการศึกษาในระบบโรงเรียนหรือไม่ แล้วจะจัดการเรียนการสอน สร้างสรรค์หลักสูตร รวมทั้งมีการวัดและประเมินผลอย่างไร ตลอดจนปัญหาจากการที่สังคม มองว่าผู้เรียนบ้านเรียนจะต้องมีปัญหาทางด้านทักษะทางสังคม เพราะไม่ได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ ในวัยเดียวกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา โดยรัฐจะเป็นผู้วางระบบ นโยบาย กำกับคุณภาพและมาตรฐาน
2. เพื่อสนองตอบความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่มีความหลากหลาย มีความต้องการ การศึกษาพิเศษและ ขาดโอกาสทางการศึกษา ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้ารับ การศึกษาได้ด้วย
3. เพื่อสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างบ้านเรียนร่วมกันในการจัดการเรียนการสอน ให้กับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ทั้งนี้เป็นการพัฒนาการศึกษาโดยครอบครัวให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ต่อไป
4. เพื่อวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนการศึกษาโดยครอบครัวใน แต่ละปีการศึกษา ในการเลื่อนระดับชั้น พร้อมนิเทศ ติดตามตรวจสอบร่องรอยหลักฐานการเรียนการสอนของ บ้านเรียนในสังกัด

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เป็นเครื่องมือที่ช่วยบอกทิศทางการทำงานที่จุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของกระบวนการ ต่างๆ ที่ระบุรายละเอียดในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภายใน องค์กรนั้น
2. ยกระดับการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน
3. ลดข้อผิดพลาดในการทำงาน หรือทำงานซ้ำซ้อน
4. บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ภายในกลุ่มงาน สามารถปฏิบัติงานแทนกันได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว เมื่อมีการโยกย้ายตำแหน่งงาน หรือมีการลาออกจากหน้าที่
5. ประหยัดค่าใช้จ่ายในการที่บุคลากรมายื่นขอรับบริการ หรือติดต่อราชการต่างๆ

บทที่ 2

งานการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว(Homeschool)

ความหมายงานการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

หลังการประกาศใช้กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. 2547 การศึกษาโดยครอบครัวมีการขยายตัวไปเป็นลำดับ มีจำนวนครอบครัวที่จดทะเบียน จัดการศึกษาจากหลักสืบไปเป็นหลักร้อยละในเขตพื้นที่การศึกษาทุกภูมิภาค จากรายงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) เรื่อง "การติดตามการประเมินผลเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาโดยครอบครัว" พ.ศ. 2552 ซึ่งได้ทำการสอบถามจากทั้งครอบครัวผู้จัดและบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สรุปแนวความคิดการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ดังนี้

1. ครอบครัวมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับบุตรหลานของตน โดยรัฐจะต้องให้ความคุ้มครองและส่งเสริมอย่างเหมาะสม ตามหลักสิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก และสิทธิเสรีภาพทางการศึกษา ภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

2. การศึกษาโดยครอบครัวสอดคล้องกับหลักการและนโยบายให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ไม่ใช่ความแปลกแยก แต่เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของภาครัฐ

3. กระบวนการจัดการศึกษาโดยครอบครัวมีความแตกต่างจากการศึกษาในโรงเรียน สามารถผสมผสานการศึกษา 3 รูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัยและเป็นการศึกษารายบุคคลมีโอกาที่จะจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นสำคัญตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพได้อย่างแท้จริง

4. ผู้สำเร็จการศึกษาจากการศึกษาโดยครอบครัว มีศักดิ์และสิทธิเท่าเทียมกับผู้สำเร็จการศึกษาในระบบโรงเรียน ภายใต้การรับรองของกระทรวงศึกษาธิการ

5. ครอบครัวผู้จัดมีสิทธิในสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ทั้งในการส่งเสริมทางวิชาการ เงินอุดหนุนการศึกษา การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีเพื่อการศึกษา และโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาอื่น ๆ อย่างทัดเทียมกับการศึกษาในสถานศึกษา

บทบาทหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. จัดให้มีคณะทำงานวิชาการการจัดการศึกษาโดยครอบครัวเพื่อการส่งเสริมคุณภาพเชิงวิชาการและกระบวนการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว อันประกอบด้วยบุคลากรจากกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา และกลุ่มอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือ ครู อาจารย์จากสถานศึกษา

2. ประสานงานและดำเนินการให้การจัดการศึกษาโดยครอบครัวเป็นไปอย่างมีระบบ บรรลุผลตามเป้าหมายของภาคส่วนต่าง ๆ อย่างราบรื่น เรียบร้อย มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่การสร้างความรู้ความเข้าใจอันดีและร่วมมือเหมือนกลียาณมิตรระหว่างครอบครัวผู้จัดกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ในการพัฒนาแผนการเรียนรู้เสนอคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา (ปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการเป็นคณะกรรมการศึกษาจังหวัด) ตลอดจนการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา

3. ส่งเสริม สนับสนุนและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของเด็กและครอบครัวอันพึงมีพึงได้ในการจัดการศึกษา เช่น พัฒนาให้มีแหล่งเรียนรู้ตามรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เช่น ศูนย์ฯ ห้องสมุดฯ หรือมุมส่งเสริมการจัดการศึกษา หรือประสานงานแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ แก่ครอบครัว

ผู้จัดการศึกษาได้ใช้ในการพัฒนาความรู้ความสามารถผู้เรียนอย่างเต็มตามศักยภาพให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการศึกษา

4. วิจัยและพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ในขอบข่ายการศึกษาทางเลือกที่อำนวยความสะดวกให้เกิดประสิทธิภาพการพัฒนาผู้เรียนได้ผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพถึงขีดสุดของศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

5. วางแผนพัฒนาคุณภาพ และแผนปฏิบัติการ เพื่อดำเนินงานการจัดการศึกษาโดยครอบครัว อย่างต่อเนื่อง

6. สนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือของทุกภาคส่วน ในการพัฒนาการจัดการศึกษาโดยครอบครัวเพื่อคุณภาพของเยาวชนต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติอย่างเต็มที่ไร้ขีดจำกัด

7. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข่าวสาร ความรู้ในเวทีสาธารณะ เครือข่ายภาคสังคม ข่าวสารเพื่อความรู้ความเข้าใจของสังคมโดยรวม และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาให้มีความสำเร็จก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

8. ประเมินและรายงานผลการดำเนินงานตามสายงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและต่อสาธารณะ อย่างสม่ำเสมอตามโอกาสที่เหมาะสม อันส่งผลต่อการพัฒนาระดับความก้าวหน้าของงาน

9. ปฏิบัติการอื่น ๆ ตามสภาพและสถานการณ์ที่อาจมีความผันผวนเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน

บทบาทหน้าที่ครอบครัวผู้จัดการศึกษา

1. เป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดี สะท้อนออกในความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัวในความปรองดอง ใช้เหตุผลต่อกันให้ความสำคัญกับเรื่องหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคนจนเป็นนิสัย พ่อแม่เป็นผู้มีทัศนคติต่อชีวิตอย่างถูกต้องชัดเจน มั่นคงในสิ่งที่ตนทำ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก

2. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบครัวอย่างสร้างสรรค์

2.1 จัดสภาพแวดล้อมภายในบ้าน หาสื่อหรือสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มุ่งให้ลูกเกิดพัฒนาการในการเป็นนักสืบค้น นักทดลอง สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและกำหนดอัตราความเร็วในการเรียนรู้ของตนได้

2.2 สร้างแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ด้วยความตระหนักในคุณค่าและจุดมุ่งหมายของชีวิตแทนการกระตุ้นด้วยการแข่งขันและความเห็นแก่ตนเอง

2.3 มีความเชื่อมั่นว่าคนทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาถึงขีดสุดได้อย่างน้อยทางใดทางหนึ่ง คนทุกคนล้วนปรารถนาให้ชีวิตของตนมีคุณค่าและเป็นไปตามธรรมชาติ ความถนัดในการเรียนรู้ของแต่ละคนมีความแตกต่างกันไป การจัดกระบวนการเรียนรู้ นอกจากจะต้องสอดคล้องกับพัฒนาการตามช่วงวัยโดยรวมแล้ว ยังต้องคำนึงถึงลักษณะเฉพาะตัว สร้างโอกาสให้เด็กได้แสดงออก พบความถนัด ความสนใจ จุดเด่น ข้อด้อยของตนเอง เพื่อการพัฒนาในทางพรสวรรค์ให้โดดเด่นขึ้นอย่างมีความสมดุลกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ

-6-

2.4 สร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกวิถีทาง ทุกเวลา ทุกสถานที่ ทั้งอย่างมีกระบวนการฝึกฝนเป็นขั้นตอนและด้วยการซึมซับรับรู้อย่างเป็นไปตามธรรมชาติจากประสบการณ์ตรงของการลงมือทำ และการสัมผัสสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ส่งเสริมสร้างองค์ความรู้ขึ้น ทั้งนี้ เด็กจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดในภาวะที่เป็นธรรมชาติ มีเสรีภาพมีความท้าทาย มีจินตนาการหรือสอดคล้องกับเรื่องราวในชีวิตจริง และเกิดมาจากความสนใจใคร่รู้จากภายในตัวเด็กเอง

2.5 สร้างสถานการณ์หรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย มีชีวิตชีวา ทั้ง ครอบคลุมเป็นกลุ่มร่วมกับเด็กหรือผู้ใหญ่และครอบครัวอื่น ๆ การเดินทาง ท่องเที่ยว ทัศนศึกษา ค่ายพักแรม การเข้าร่วมงานเทศกาลประเพณี กิจกรรมเสริมทักษะดนตรี กีฬา ภาษา กิจกรรมอาสาสมัคร กิจกรรมพัฒนาสติและสมาธิ ตลอดจนกิจกรรมเสริมพื้นฐานงานอาชีพ งานบ้าน งานครัว เป็นต้น

3. ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามเป้าหมายร่วมกัน

วิธีการขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ครอบครัวมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับบุตร โดยรัฐจะต้องให้ความคุ้มครองและส่งเสริมอย่างเหมาะสม ภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในการกำหนดให้มีการยื่นขออนุญาตจัดการศึกษา ที่สำคัญ คือ การสร้างความสัมพันธ์ฉันท์กัลยาณมิตรระหว่างครอบครัวกับบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ทำความเข้าใจในข้อตกลงเบื้องต้นร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

โดยวิธีการแบ่งเป็น 5 ประเด็น

1. การขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว
2. การขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว
3. แผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว
4. การวัดประเมินผล
5. การเทียบโอนผลการเรียน
6. การเลิกจัดการศึกษาและการย้ายภูมิลำเนา

1. การขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว

ครอบครัวที่สนใจหรือมีความประสงค์ที่จะจัดการศึกษา สามารถติดต่อกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามภูมิลำเนา ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน 30 วัน

2. การขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว

2.1 สถานที่ยื่นคำขออนุญาต คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.1.1 ครอบครัวหรือจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ยื่นคำขออนุญาตได้ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามภูมิลำเนา

2.1.2 ครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ยื่นคำขออนุญาตได้ที่ สพป.และ สพม.ตามภูมิลำเนา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามความประสงค์ของครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษา

2.1.3 ครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ยื่นคำขออนุญาตได้ที่ สพม.ตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา หมายถึง สถานที่อยู่ของบุคคลตามกฎหมาย หรือตามที่อยู่ทะเบียนบ้าน หรือหากครอบครัวมีทะเบียนบ้านอยู่หนึ่ง แต่มีถิ่นที่พำอาศัยเป็นปกติปัจจุบันอยู่อีกที่หนึ่ง ซึ่งจะใช้เป็นสถานที่จัดการศึกษา ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ณ ถิ่นที่อยู่อาศัยปัจจุบันได้

2.2 เวลาในการยื่นขออนุญาต ครอบครัวสามารถยื่นคำขอได้ตามความจำเป็น อาจกำหนดให้ครอบครัวสามารถยื่นคำขอได้ปีละสองครั้ง โดยสอดคล้องกับการเปิดปิดภาคเรียนของสถานศึกษา เพื่อสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เช่น การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือการรับเงินอุดหนุนการศึกษา เป็นต้น

2.3 เอกสารในการยื่นขออนุญาต กรณีผู้เรียนลาออกจากการศึกษาในระบบ ให้นำหลักฐานการศึกษา (ปพ.1) เอกสารการขอย้ายสถานที่เรียนจากสถานศึกษาเดิมมาด้วย และแจ้งให้ สพป.เดิมทราบด้วย

2.4 การระบุระดับการศึกษาที่จะจัด ครอบครัวสามารถขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือระบุเฉพาะระดับใดระดับหนึ่งก่อน และเมื่อจบการศึกษาในระดับนั้นแล้ว สามารถจัดการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้โดยตลอด โดยแสดงแผนการจัดการศึกษาให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาอนุญาต

3.แผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

แผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว มีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ เป็นกรอบทิศทางการเรียนรู้โดยรวมของการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ หรือครอบคลุมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมทั้งเป็นเครื่องมือระหว่างครอบครัวผู้จัดการศึกษากับผู้รับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการส่งเสริมและรับรองผลให้นำไปสู่ความสามารถในการปฏิบัติของทุกฝ่ายได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

ครอบครัวและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรร่วมกันกำหนดตามความมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษา โดยขั้นตอนรายละเอียดการจัดทำแผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ควรเป็นอิสรภาพของครอบครัวเป็นหลัก ที่จะเป็นผู้ออกแบบจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับพื้นฐานศักยภาพผู้เรียนและบริบทของครอบครัวและชุมชน โดยเจ้าหน้าที่ หรือคณะทำงานวิชาการจัดการศึกษาโดยครอบครัวของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้การพิจารณาร่วมคิด ร่วมให้คำปรึกษาแนะนำ ให้เกิดความเหมาะสมทางวิชาการ แสดงถึงประสิทธิภาพ อันนำมาซึ่งความสำเร็จบรรลุผลในการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพการศึกษาโดยครอบครัว เป็นการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะอยู่ในกลุ่มที่เป็นการศึกษาอิสระหรือตามอัธยาศัย ที่มีแนวคิดปรัชญา จุดมุ่งหมายต่างไปจากการศึกษาที่ตอบสนองที่ต่อต้องการการศึกษาแบบก้าวหน้า เป็นการศึกษาทางเลือก รวมทั้งเป็นการศึกษาที่ตอบสนองต่อผู้เรียนตามความแตกต่างรายบุคคล แผนการจัดการศึกษาของครอบครัว จึงสามารถปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้ ซึ่งจะส่งผลต่อแนวปฏิบัติการเขียนแผนในแต่ละองค์ประกอบสำคัญของแผน โดยมีแนวทางสำคัญดังนี้

1.การจัดทำแผนการศึกษาโดยปรับใช้เพิ่มเติมตามความมุ่งหมายการศึกษาตามแนวคิดหรือความเชื่อของครอบครัว

2.การจัดทำแผนการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะ องค์ความรู้และค่านิยม ครอบครัวควรจัดเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือหลอมรวมบูรณาการเป็นกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

3.การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด ครอบครัวสามารถจัดการเรียนรู้ตาม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางฯ หรืออาจหลอมรวมบูรณาการเป็นกลุ่มประสบการณ์ได้ตามความเหมาะสม

องค์ประกอบการจัดทำแผนการเรียนรู้

1.ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว

- 1.1 ระบุข้อมูลเกี่ยวกับชื่อ-สกุลบิดา มารดา วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ อายุ อาชีพ ที่อยู่
- 1.2 เหตุผลในการจัดการศึกษาของครอบครัว อธิบายถึงแนวคิด ความเชื่อ เหตุผลหรือปรัชญา ที่เป็นสาเหตุให้ครอบครัวจัดการศึกษา

2.ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน

- 2.1 ระบุข้อมูลผู้เรียน ชื่อ – สกุล วัน เดือน ปีเกิด อายุ ประวัติการศึกษา
- 2.2 พัฒนาการของผู้เรียน เป็นส่วนที่ระบุพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ความถนัด ความสนใจ ความบกพร่องหรือความสามารถที่สะท้อนแวววอด ที่ควรได้รับการดูแลช่วยเหลือหรือส่งเสริมสนับสนุนเป็นพิเศษ

3.ระดับการศึกษาที่จัด ให้ระบุว่าจัดการศึกษาในระดับใด เช่น ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือตลอดทุกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ให้ระบุความคาดหวังที่ครอบครัวต้องการให้เกิด โดยคำนึงถึงเป้าหมายคุณภาพของผู้เรียน ความต้องการ ความสนใจตามศักยภาพของผู้เรียน

5.รูปแบบการจัดการศึกษา ให้ระบุรูปแบบการจัดการศึกษาต่าง ๆ ที่ครอบครัวประสงค์จะจัดการศึกษารูปแบบใด เช่น

- 5.1 จัดการศึกษาแบบครอบครัวเดียว เนื่องจากไม่สามารถร่วมกิจกรรมกับกลุ่มบ้านเรียนหรือครอบครัวอื่น และมีความสนใจเฉพาะด้านแตกต่างกัน
- 5.2 จัดการศึกษาแบบมีข้อตกลงร่วมกับโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น โดยมีการเข้าไปใช้ทรัพยากรในโรงเรียนหรือเข้าไปทำกิจกรรมร่วมกัน เนื่องจากต้องการให้บุตรได้มีความรู้ประสบการณ์ที่สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบโรงเรียน
- 5.3 จัดการศึกษาแบบกลุ่มครอบครัวที่มีแนวคิดคล้าย ๆ กัน เป็นการจำลองสังคมเล็ก ๆ เชื่อว่าการเชื่อมโยงกับกลุ่มเป็นการช่วยเสริมพัฒนาการของบุตรได้
- 5.4 จัดการศึกษาแบบรวมศูนย์ จัดการแบบศูนย์การเรียน เนื่องจากต้องการให้บุตรมีสังคมพ่อแม่ทำงานนอกบ้านทั้งคู่ จึงมอบหมายให้ผู้ใดเห็นว่ามีความเหมาะสมมาทำหน้าที่จัดกระบวนการเรียนรู้

4.การจัดสาระการเรียนรู้ ระบุข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าครอบครัวจะจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความรู้ ทักษะ ค่านิยมที่ผู้เรียนควรเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะที่จะช่วยนำพาให้บรรลุคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งครอบครัวสามารถจัดการเรียนการสอนแยกเป็นรายวิชาตามกลุ่มสาระ การเรียนรู้หรือ อาจหลอมรวมบูรณาการเป็นกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม เช่นกลุ่มประสบการณ์ความรู้ในธรรมชาติ กลุ่มประสบการณ์ความรู้ในตนเองและสังคม กลุ่มประสบการณ์ความรู้ในศาสนา ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

การจัดสาระการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายการพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับศักยภาพตาม ความถนัด ความสนใจ ความสามารถพิเศษ และความต้องการพิเศษของผู้เรียนแต่ละคน โดยอาจมีจุดเน้นการเรียนรู้ที่มากน้อยต่างกันในแต่ละสาระหรือกลุ่มประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งสามารถแสดงเป็นสัดส่วนเป็นคำร้อยละ โดยอาจมีค่าน้ำหนักที่เหมือนหรือต่างกันในแต่ละชั้นปี (กรณีเสนอแผนการจัดการศึกษาเป็นรายชั้น

ปี) หรือแต่ละช่วงชั้น และแต่ละระดับการศึกษา (กรณีเสนอแผนการจัดการศึกษาเป็นช่วงชั้น หรือเป็นระดับการศึกษา)

5.การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ระบุวิธีการจัดการเรียนรู้ของครอบครัวให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ของการจัดการศึกษาและสาระการเรียนรู้ที่ครอบครัวกำหนด เช่นการทำโครงการ ศึกษาแหล่งเรียนรู้ การปฏิบัติจริง ทำกิจกรรมร่วมกับผู้เรียนในระบบโรงเรียน การทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้อื่น ๆ เป็นต้น

8.1.การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้ระบุวิธีการประเมินและทำความเข้าใจความตกลงร่วมกันกำหนดสัดส่วนการให้ผลคะแนนหรือเกณฑ์การตัดสินผล และค่าน้ำหนัก/ หน่วยกิต ในแต่ละสาระการเรียนรู้ กลุ่มประสบการณ์ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งควรให้ความสำคัญกับการประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การพูดคุย การใช้คำถาม การสังเกต การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ การประเมินการปฏิบัติ การแสดงออกในการปฏิบัติงาน การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน แบบทดสอบ การประเมินตนเอง เป็นต้น เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนบรรลุตามสาระการเรียนรู้กลุ่มประสบการณ์เพียงใดและควรพิจารณาให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้วัดและประเมินผลเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

6.การวัดประเมินผลและการกำกับคุณภาพการศึกษา

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ควรอยู่บนหลักการพื้นฐาน คือการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และเพื่อตัดสินผลการเรียน โดยเฉพาะการประเมินเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ควรมีการดำเนินการเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ส่วนการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนนั้น เป็นการตรวจสอบและตัดสินว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการอันเกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่ และใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้ต่อไป

ผู้จัดการศึกษาตัดสินผลการเรียนตามเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนของสาระการเรียนรู้ หรือกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ การอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรประเมินในระยะเวลาที่เหมาะสมมีการเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ โดยสามารถเลือกตัดสินผลเป็นรายภาค รายปี ช่วงชั้น

6.1 เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน ผู้จัดการศึกษา ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

6.1.1.เวลาเรียน : จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค รายปี หรือช่วงชั้น โดยให้เวลาเรียนของแต่ละสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์ โดยยึดหยุ่นตามบริบท จุดเน้น ปรัชญาของการจัดการศึกษาของครอบครัว มีเวลาเรียนเหมาะสมที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณภาพตามเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนที่กำหนด

6.1.2.คุณภาพผู้เรียน: ผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินคุณภาพที่สอดคล้องสัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ครอบครัว / ผู้จัดการศึกษาปรับใช้

6.1.3.มิติของการประเมิน : ผู้เรียนได้รับการประเมินและตัดสินผลครอบคลุมทั้งในด้านวิชาการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและครอบครัว หรือผู้จัดการศึกษาร่วมกันกำหนด

กรณีผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ และผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษอื่น ๆ ให้สามารถขอรับการประเมินในการผ่านชั้นปี ช่วงชั้น หรือระดับการศึกษาจากการปรับระยะเวลาในการเรียนให้เหมาะสมกับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้

6.2 การให้ระดับผลการเรียน

การให้ระดับผลการเรียนในแต่ละสาระการเรียนรู้หรือกลุ่มประสบการณ์ ครอบครัว /ผู้จัดการศึกษา สามารถให้ระดับผลการเรียนหรือระดับคุณภาพเป็นระบบตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบร้อยละ หรือระบบที่ใช้คำสะท้อนมาตรฐาน ตามความเหมาะสม หากครอบครัว หรือผู้จัดการศึกษาเลือกการใช้ระดับผลการเรียนอย่างใดอย่างหนึ่งต้องเลือกตลอดระดับการศึกษา สำหรับในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรให้ระดับผลการเรียนเป็นระบบตัวเลข 8 ระดับ เพื่อประโยชน์ในการเทียบเคียงสำหรับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

6.3 เกณฑ์การจบการศึกษา

การจัดการศึกษาโดยครอบครัวมีความแตกต่างทั้งวัตถุประสงค์ รูปแบบ วิธีการในการจัดการศึกษาที่มุ่งสนองจุดเน้นและความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลต่อการกำหนดเกณฑ์การจบการศึกษา เกณฑ์ที่กำหนดในแต่ละระดับการศึกษาควรครอบคลุมสิ่งสำคัญ ดังนี้ระดับประถมศึกษา

1. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้หรือกลุ่มประสบการณ์และได้รับการตัดสินผลการเรียนอยู่ในระดับ ผ่านขึ้นไป

2. ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน อยู่ในระดับ ผ่านขึ้นไป

3. ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับ ผ่านขึ้นไป

4. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมิน ผ่าน

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้หรือกลุ่มประสบการณ์และได้รับการตัดสินผลการเรียนอยู่ในระดับ ผ่านขึ้นไป

2. ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน อยู่ในระดับ ผ่านขึ้นไป

3. ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับ ผ่านขึ้นไป

4. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมิน ผ่าน

7. การเทียบโอนผลการเรียน

หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเทียบโอนผลการเรียนไว้ ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ดังนี้

7.1 ความหมายของการเทียบโอนผลการเรียน

การเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การนำผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นความรู้ ทักษะ หรือประสบการณ์ของผู้เรียนที่เกิดจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย หรือจากประสบการณ์การทำงาน หรือการดำเนินชีวิต มาเทียบโอนเพื่อเข้าศึกษาในสถานศึกษา ผู้จัดการศึกษา และนับเป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นฐานความเป็นธรรม โปร่งใส และมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ

7.2 ข้อกำหนดในการเทียบโอน

พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้ระบุให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ระหว่างการศึกษารูปแบบเดียวกัน หรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่

ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้ในระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน ดังนั้น การจัดการศึกษาโดยครอบครัว สามารถดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนได้ ตามแนวปฏิบัติดังนี้

7.2.1 สถานศึกษาหรือผู้จัดการศึกษาที่รับเทียบโอนผลการเรียนเป็นสถานศึกษาที่เปิดสอน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการเทียบโอนผลการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา ประกาศ ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2546 รวมทั้งแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนรู้เข้าสู่การศึกษาในระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัว พ.ศ. 2547

7.2.2 สถานศึกษาหรือผู้จัดการศึกษาที่รับเทียบโอนผลการเรียนเป็นสถานศึกษาสังกัด หน่วยงานอื่นให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดและแนวทางของหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาที่รับโอน

7.3 แนวทางการเทียบโอนผลการเรียน

การเทียบโอนผลการเรียน อาจดำเนินการได้ทั้งกรณีให้ผู้เรียนจบการศึกษาระดับใดระดับหนึ่ง หรือเทียบโอนกลางคัน ซึ่งสามารถพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

7.3.1 การเทียบโอนผลการเรียนในกรณีที่ผู้เรียนยังไม่จบชั้นปีสุดท้ายของแต่ละระดับ การศึกษา หรือย้ายสถานศึกษากลางคัน ให้สถานศึกษาที่รับเข้าเรียนพิจารณาความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนจากเอกสารการศึกษาหรือหลักฐานอื่น หรือมีการประเมินความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ของผู้เรียน เพิ่มเติม เพื่อจัดให้เข้าเรียนในชั้นที่ขอเทียบโอน

7.3.2 การเทียบโอนผลการเรียนจากสถานศึกษาที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาแตกต่างจากระบบชั้นปี เช่น จัดเป็นช่วงชั้น ช่วงเวลาตามกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ให้สถานศึกษาที่รับเข้าเรียนพิจารณาความรู้และทักษะจากเอกสารการศึกษาหรือหลักฐานอื่น หรือมีการประเมินความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ของผู้เรียนเพิ่มเติม เพื่อพิจารณาให้เข้าเรียนในชั้นที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

7.3.3 ผู้เรียนที่เรียนรู้ด้วยตนเอง หรือเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ หากมีความประสงค์ขอเข้ารับการเทียบโอนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของตน ให้สถานศึกษาหรือผู้จัดการศึกษาที่รับเข้าเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการและจัดให้มีการประเมินตามระเบียบหรือแนวปฏิบัติการเทียบโอนของสถานศึกษา

8.การเลิกจัดการศึกษาและการย้ายภูมิลำเนา

กรณีเลิกจัดการศึกษา การเลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัว มีได้ 2 กรณี คือ

กรณี 1 ครอบครัวประสงค์ที่จะเลิกจัดการศึกษา ดำเนินการดังนี้

1. ครอบครัวทำหนังสือขอเลิกจัดการศึกษายื่นต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณา
3. เมื่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาให้ความเห็นชอบแล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาออกคำสั่งให้เลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัว

กรณี 2 คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามีมติให้เลิกจัด กรณีนี้จะมีขึ้นได้เมื่อสำนักงานเขตพื้นที่เห็นว่า ครอบครัวย้ายที่อยู่อาศัยไปในพื้นที่ต่างจากภูมิลำเนาเดิม โดยไม่ได้ยกเลิกการจัดการศึกษาให้ดำเนินการดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เสนอคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาให้ครอบครัวนั้นเลิกจัดการศึกษา

2. เมื่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามีมติให้ครอบครัวเลิกจัดการศึกษา ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาออกคำสั่งให้เลิกจัดการศึกษาและจัดหาที่เรียนใหม่เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยเร็วที่สุด ไม่ควรเกิน 5 – 10 วันทำการ นับตั้งแต่วันแจ้งให้เลิกจัดการศึกษา พร้อมทั้งออกเอกสารหลักฐานการศึกษาเพื่อส่งต่อไปยังสถานศึกษาแห่งใหม่

3. ครอบครัวสามารถดำเนินการอุทธรณ์ หรือฟ้องร้องตามกระบวนการทางกฎหมายได้ หากไม่เห็นด้วยกับมติคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา(ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงเป็นคณะกรรมการศึกษาจังหวัด)

การย้ายภูมิลำเนา

กรณีครอบครัวย้ายที่อยู่อาศัยไปในพื้นที่ต่างจากภูมิลำเนาเดิม โดยไม่ได้ยกเลิกการจัดการศึกษาให้ดำเนินการดังนี้

1. ครอบครัวต้องทำเรื่องแจ้งให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเดิมทราบ เพื่อดำเนินการส่งต่อเอกสารต่าง ๆ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่ใหม่ โดยไม่ต้องขออนุญาตจัดการศึกษาใหม่

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภูมิลำเนาเดิม ดำเนินการดังนี้

2.1 เสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด * ทราบ

2.2 ทำหนังสือถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่ใหม่ พร้อมแนบเอกสารหลักฐานการขออนุญาตจัดการศึกษา เอกสารการติดตามความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้ การวัด ประเมินผล และหลักฐานการศึกษาที่ได้ดำเนินการแล้ว เพื่อให้รับช่วงดูแลการจัดการศึกษาโดยครอบครัวนั้นต่อไป

2.3 ดำเนินการจำหน่ายผู้เรียนออกจากทะเบียนผู้เรียน ตามแนวปฏิบัติในคำสั่งกระทรวงศึกษา เรื่อง การใช้ทะเบียนผู้เรียนสำหรับการศึกษาโดยครอบครัว

หมายเหตุ เนื่องจากปัจจุบัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการพิจารณาการจัดการศึกษาโดยครอบครัวจาก คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา เป็นคณะกรรมการศึกษาจังหวัด ตามคำสั่ง คสช. ที่ คำสั่ง คสช. ที่ 11/2559 เรื่อง การบริหารราชการ ของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค

ข้อ 4 ให้ยกเลิกคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ ศึกษาธิการและให้โอนอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่ฯ แต่ละเขตพื้นที่ฯ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นอำนาจของ “คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด(กศจ.)”

รายการเอกสารหลักฐานประกอบการยื่นคำขอ

1.เอกสารยืนยันตัวตนที่ออกโดยหน่วยงานภาครัฐ

ที่	รายการเอกสารยืนยันตัวตน	ส่วนงาน / หน่วยงานที่รับผิดชอบ	จำนวนเอกสารฉบับจริง	จำนวนเอกสารสำเนา	หน่วยนับเอกสาร	หมายเหตุ
1	บัตรประจำตัวประชาชน	กรมการปกครอง	1	2	ฉบับ	ของบิดา มารดา/ รับรองสำเนาถูกต้อง
2	บัตรประจำตัวประชาชน	กรมการปกครอง	1	2	ฉบับ	ของผู้จัดการศึกษา กรณีมอบผู้จัดการ ศึกษา/รับรองสำเนา ถูกต้อง
3	สำเนาทะเบียนบ้าน	กรมการปกครอง	1	2	ฉบับ	ของบิดามารดาและ ผู้เรียน/รับรองสำเนา ถูกต้อง
4	ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อ	กรมการปกครอง	1	2	ฉบับ	ถ้ามี/รับรองสำเนา ถูกต้อง
5	สูติบัตร	กรมการปกครอง	1	2	ฉบับ	ของผู้เรียน/รับรอง สำเนาถูกต้อง

2.เอกสารอื่น ๆ สำหรับยื่นเพิ่มเติม

ที่	รายการเอกสารยื่นเพิ่มเติม	ส่วนงาน / หน่วยงานที่รับผิดชอบ	จำนวนเอกสารฉบับจริง	จำนวนเอกสารสำเนา	หน่วยนับเอกสาร	หมายเหตุ
1	แผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัวหรือที่ได้จัดทำ ร่วมกับสพป.		1	2	ชุด	1. รายละเอียด ของแผนฯ เป็นไปตามที่ กำหนด ใน กฎกระทรวง 2. รับรองสำเนา ถูกต้อง
2	วุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา		1	2	ชุด	1. ผู้จัดต้องมีวุฒิ ไม่ต่ำกว่าระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย หรือ เทียบเท่า 2. รับรองสำเนา ถูกต้อง

ที่	รายการเอกสารยื่นเพิ่มเติม	ส่วนงาน / หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	จำนวน เอกสาร ฉบับจริง	จำนวน เอกสาร สำเนา	หน่วยนับ เอกสาร	หมายเหตุ
3	ใบประเมิน ใบรับรองความรู้ ความสามารถของผู้จัดการ ศึกษา		1	2	ชุด	1. กรณีผู้จัดมีวุฒิต่ำกว่า ระดับมัธยมศึกษาตอน ปลายหรือเทียบเท่า 2. รับรองสำเนาถูกต้อง
4	แผนผังที่ตั้งสถานที่จัด การศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยครอบครัว		1	2	ฉบับ	1. ระบุที่ตั้ง แผนผัง สถานที่อย่างชัดเจน 2. รับรองสำเนาถูกต้อง
5	เอกสารหลักฐานการศึกษา (ปพ. 1)		1	2	ฉบับ	1. กรณีที่ผู้เรียนลาออก จากการศึกษาในระบบ 2. รับรองสำเนาถูกต้อง
6	เอกสารการขอย้าย สถานที่เรียน		1	2	ฉบับ	1. กรณีที่ผู้เรียนลาออก จากการศึกษาในระบบ 2. รับรองสำเนาถูกต้อง
7	หลักฐานการเรียนรู้เดิม		1	2	ฉบับ	1. กรณีผู้เรียนย้ายจาก การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย 2. รับรองสำเนาถูกต้อง
8	รูปถ่ายผู้เรียนหน้าตรง ขนาด 1 นิ้ว		3		ฉบับ	ไม่เกิน 6 เดือน
9	ใบรับรองแพทย์		1	2	ฉบับ	1. กรณีแพทย์ระบุ ความเห็นว่าคุณเรียน ไม่สามารถศึกษา ในระบบได้ 2. รับรองสำเนาถูกต้อง

3.ค่าธรรมเนียม

รายละเอียดค่าธรรมเนียม ไม่มีค่าธรรมเนียม

แบบยื่นความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
ระดับก่อนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4

เขียนที่

วันที่ เดือน พ.ศ.

เรื่อง ยื่นความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวร่วมกับ สพป.เชียงใหม่ เขต 4

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4

ด้วยข้าพเจ้าเลขประจำตัวประชาชน

อาชีพที่อยู่ปรากฏตามทะเบียนบ้าน.....

.....โทรศัพท์ E-mail:

ถิ่นที่พักอาศัยเป็นประจำอยู่ในปัจจุบัน

โทรศัพท์ E-mail:

มีความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวร่วมกับ สพป.ให้แก่

1.เด็กหญิง/เด็กชาย..... เลขประจำตัวประชาชน

.....เกี่ยวข้องเป็น ระดับ ตั้งแต่ปีการศึกษา

โดยมีผู้จัดการศึกษาคือ

นาย/นาง/นางสาว เลขประจำตัวประชาชน

วุฒิการศึกษา สาขา..... สถาบัน

ปี พ.ศ.....อยู่บ้านเลขที่

สถานที่จัดการศึกษา

บ้านเลขที่

โทรศัพท์ E-mail:

พร้อมนี้ได้แนบเอกสารประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว ดังนี้

- ☐ สำเนาทะเบียนบ้านของครอบครัว/ผู้เรียน และผู้จัดการศึกษา
- ☐ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของครอบครัว/ผู้เรียนและผู้จัดการศึกษา
- ☐ สำเนา สติบัตรของผู้เรียน
- ☐ ที่ตั้ง และแผนผังสถานที่จัดการศึกษา
- ☐ สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา
- ☐ แผนการจัดการศึกษา
- ☐ อื่นๆ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ

ผู้ยื่นความประสงค์

(.....)

แบบคำร้องขออนุญาตจัดตั้งการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว (Homeschool)

แบบยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เขียนที่

วันที่ เดือน พ.ศ.

เรื่อง ขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4

ด้วยข้าพเจ้า เลขประจำตัวประชาชน

..... อาชีพ ที่อยู่ที่ปรากฏตามทะเบียน

..... โทรศัพท์ [e-mail](#) อินเทอร์เน็ต

อาศัยเป็นประจำอยู่ปัจจุบัน

โทรศัพท์ [e-mail](#)

มีความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวร่วมกับ สพป. ได้แก่

1. เด็กหญิง/เด็กชาย..... เลขประจำตัวประชาชน.....

..... เกี่ยวข้องเป็น ระดับ..... ตั้งแต่ปีการศึกษา

โดยมีผู้จัดการศึกษา คือ

นาย/นาง/ นางสาว..... เลขประจำตัวประชาชน

วุฒิการศึกษาระดับ..... สาขา..... สถาบัน

..... ปี พ.ศ. อยู่บ้านเลขที่

สถานที่จัดการศึกษา โทรศัพท์

[e-mail](#)

พร้อมนี้ได้แนบเอกสารประกอบการพิจารณามาแล้ว ดังนี้

- ☐ สำเนา ทะเบียนบ้านของครอบครัว/ผู้เรียนและผู้จัดการศึกษา
- ☐ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของครอบครัว/ผู้เรียน และผู้จัดการศึกษา
- ☐ สำเนา สูติบัตรของผู้เรียน
- ☐ ที่ตั้ง และแผนผังสถานที่จัดการศึกษา
- ☐ สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา
- ☐ แผนการจัดการศึกษา
- ☐ อื่นๆ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต

ลงชื่อ

ผู้ยื่นความประสงค์

(.....)

กฎกระทรวง
ว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
พ.ศ. ๒๕๔๗

.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

"จัดการศึกษา" หมายความว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวแก่ผู้เรียน

"ครอบครัว" หมายความว่า บิดามารดา หรือบิดาหรือมารดาซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

"ผู้จัดการศึกษา" หมายความว่า บุคคลในครอบครัวหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากครอบครัวนั้นให้จัดการศึกษา

"ผู้เรียน" หมายความว่า บุตรหรือบุคคลผู้อยู่ในปกครองของครอบครัว

"สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ครอบครัวมีภูมิลำเนา

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

ข้อ ๒ ให้ครอบครัว ซึ่งประสงค์จะจัดการศึกษายื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาต่อสำนักงาน
คำขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ ชื่อสกุลของครอบครัว

(๒) ชื่อ ชื่อสกุลของผู้เรียน

(๓) สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้านของครอบครัวและผู้เรียน
(๔) ที่ตั้งและแผนผังสถานที่ซึ่งใช้จัดการศึกษา
(๕) สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษา ไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าของผู้จัดการศึกษา เว้นแต่ผู้จัดการศึกษาผ่านการประเมินโดยสำนักงานว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในการจัดการศึกษา

(๖) ระดับและประเภทการจัดการศึกษา

(๗) แผนการจัดการศึกษาที่ครอบครัวและสำนักงานร่วมกันกำหนดตามความมุ่งหมายหลักการและแนวทางการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

ข้อ ๓ ให้สำนักงานเสนอคำขออนุญาตจัดการศึกษาให้คณะกรรมการพิจารณา โดยเร็วและแจ้งผลการพิจารณาคำขออนุญาตจัดการศึกษาแก่ครอบครัวที่ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษา ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขออนุญาตจัดการศึกษาตามข้อ ๒

ข้อ ๔ ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่า ครอบครัวที่ได้รับอนุญาตจัดการศึกษาใด ไม่จัดการศึกษาตามแผนการจัดการศึกษาตามข้อ ๒ (๗) ให้สำนักงานแนะนำให้ครอบครัวนั้นปรับปรุงการจัดการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนด หากครอบครัวดังกล่าวไม่ดำเนินการตามคำแนะนำ ให้สำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาให้ครอบครัวนั้นเลิกจัดการศึกษา

ข้อ ๕ ให้ครอบครัวดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผล และประเมินผลของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดทำรายงานการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการจัดการเรียนการสอน และสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามที่สำนักงานกำหนดอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๖ ให้สำนักงานจัดให้มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ในกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านการวัดผลและประเมินผลตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานแจ้งให้ครอบครัวจัดให้มีการเรียนซ่อมเสริมแก่ผู้เรียนนั้น และจัดให้มีการวัดผลและประเมินผลใหม่ภายในระยะเวลาที่สำนักงานกำหนด

ข้อ ๗ ให้สำนักงานออกหนังสือรับรองหรือหลักฐานการจบการศึกษาแก่ผู้เรียนที่ผ่านการวัดผลและประเมินผลตามข้อ ๖

ข้อ ๘ การเลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัวอาจมีได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานมีคำสั่งให้เลิกจัดการศึกษาตามคำขอของครอบครัว
- (๒) คณะกรรมการมีมติให้เลิกจัดการศึกษาตามข้อ ๔

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

อดิศัย โพธารามิก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้ครอบครัวมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ที่ ๑๑/๒๕๕๙

เรื่อง การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค

เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาและการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีเอกภาพ และสามารถประสานเชื่อมโยงและบูรณาการภารกิจในเรื่องการศึกษาของประเทศ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารงานโดยพระราชรัฐ เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปการศึกษานั้นจะส่งผลในการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑-๑๓ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๕

(๒) คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๑๖๙๓/๒๕๕๕ เรื่อง มอบหมายให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๕

(๓) คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๑๖๙๔/๒๕๕๕ เรื่อง มอบหมายให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๕

(๔) บรรดาคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้องกับการแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานศึกษาธิการภาคที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๒ ให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนสิบแปดภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ ตามบัญชีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนาด้านอื่น ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ ตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่

(๒) สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา

(๓) กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ

(๔) สนับสนุนการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ

(๕) ประสานการบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการในระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด โดยยึดการมีส่วนร่วมและประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๓ ให้มีศึกษาธิการภาค เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างในสำนักงานศึกษาธิการภาค ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยอาจให้มีรองศึกษาธิการภาคจำนวนไม่เกินหนึ่งคนเพื่อช่วยเหลืองานศึกษาธิการภาค

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งศึกษาธิการภาคและรองศึกษาธิการภาคจากข้าราชการในกระทรวงศึกษาธิการตามที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเสนอ

ข้อ ๔ ในแต่ละจังหวัด ให้มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติการกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มอบหมาย และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด และการปฏิบัติงานราชการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด และตามที่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดมอบหมาย

(๒) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนางานด้านวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการในระดับจังหวัด

(๓) สั่งการ กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด ให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

(๔) จัดทำรอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน และกำหนดตัวชี้วัดการดำเนินงานในลักษณะตัวชี้วัดร่วมของส่วนราชการหรือหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด

(๕) ปฏิบัติภารกิจตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งปฏิบัติการกิจเกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวงศึกษาธิการ และประสานงานต่าง ๆ ในระดับจังหวัด

ข้อ ๕ ให้มีศึกษาธิการจังหวัด เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของศึกษาธิการภาค โดยอาจให้มีรองศึกษาธิการจังหวัดจำนวนไม่เกินหนึ่งคนเพื่อช่วยเหลืองานศึกษาธิการจังหวัด

ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งศึกษาธิการจังหวัดและรองศึกษาธิการจังหวัดจากข้าราชการในกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๖ ให้โอนอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เฉพาะงานที่เกี่ยวกับ อ.ก.ค.ศ.

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ไปเป็นอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัด

ข้อ ๗ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน งบประมาณ สิทธิ หนี้ ภาระผูกพัน ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของสำนักงานศึกษาธิการภาคที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑-๑๓ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๕ ไปเป็นของสำนักงานศึกษาธิการภาคตามข้อ ๒ ทั้งนี้ ตามบัญชีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด

ข้อ ๘ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการจัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต ๑ ในจังหวัดต่าง ๆ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในจังหวัดนั้น ๆ ไปพลางก่อน แล้วแต่กรณี

ข้อ ๙ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำสั่งนี้ ให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๑๐ คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ชื่องาน : การคัดเลือกนักเรียนและสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน

๘.๑ วัตถุประสงค์

เพื่อการคัดเลือกนักเรียนและสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับจังหวัด

๘.๒ ขอบข่ายการปฏิบัติงาน

การคัดเลือกนักเรียนและสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับจังหวัด

๘.๓ คาจากัดความ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

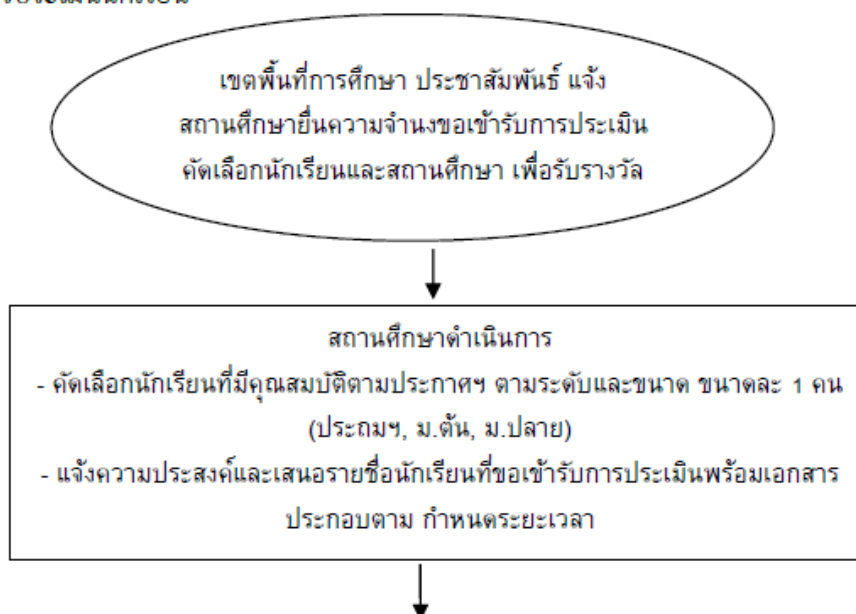
สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดทำการสอนในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

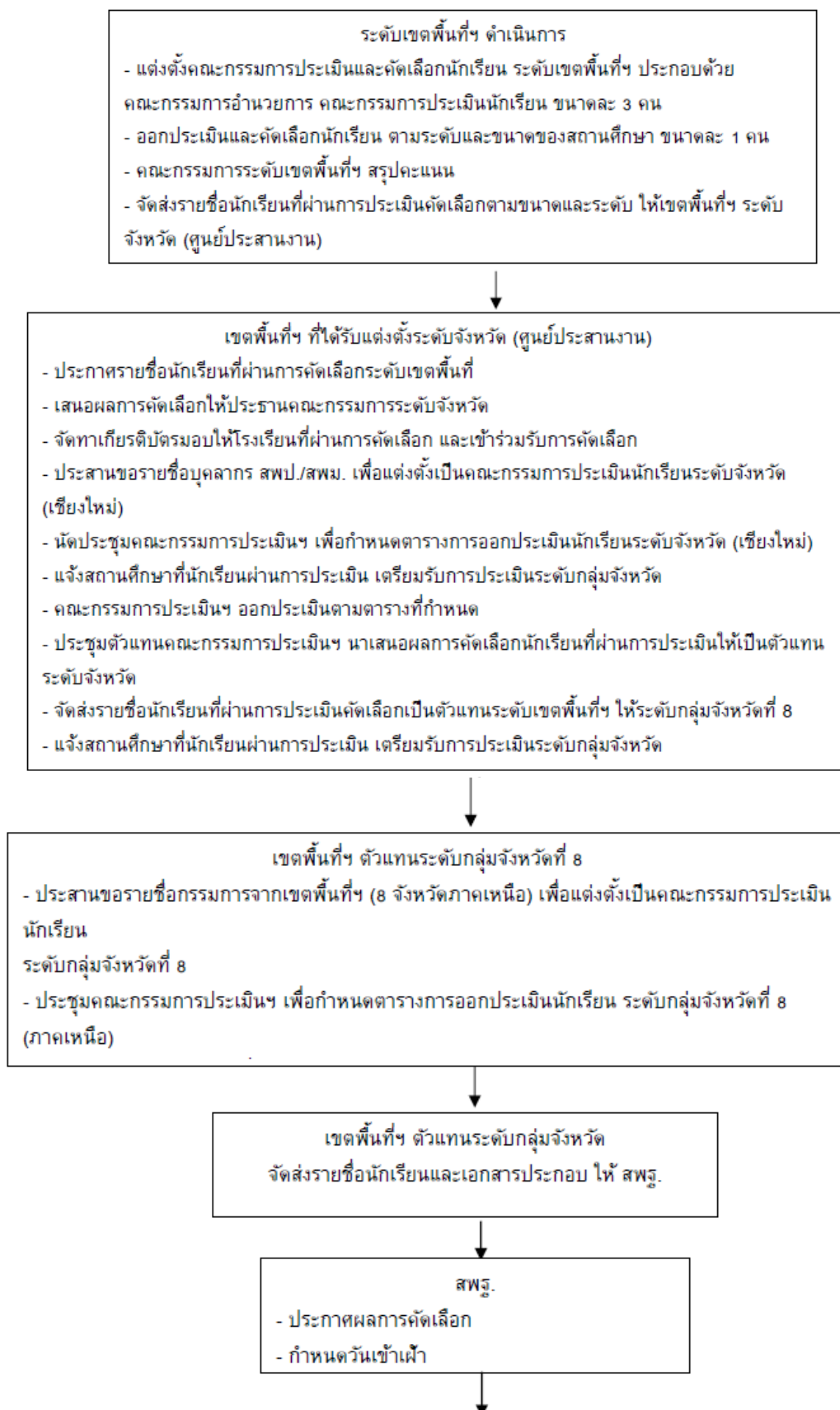
๘.๔ ขั้นตอน/รายละเอียดการปฏิบัติงาน

Flow Chart

วิธีการขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนการประเมินนักเรียน

เขตพื้นที่ฯ ศูนย์ประสานงานระดับจังหวัด/ตัวแทนระดับกลุ่ม
จังหวัดที่ 8
- ทาหนังสือแจ้งขอคุณ สพป.และ สพม.

ขั้นตอนการประเมินสถานศึกษา

เขตพื้นที่การศึกษา ประชาสัมพันธ์ แจ้ง
สถานศึกษายื่นความจำนงขอเข้ารับการประเมิน
คัดเลือกนักเรียนและสถานศึกษา เพื่อรับรางวัล
พระราชทาน

สถานศึกษาดำเนินการ

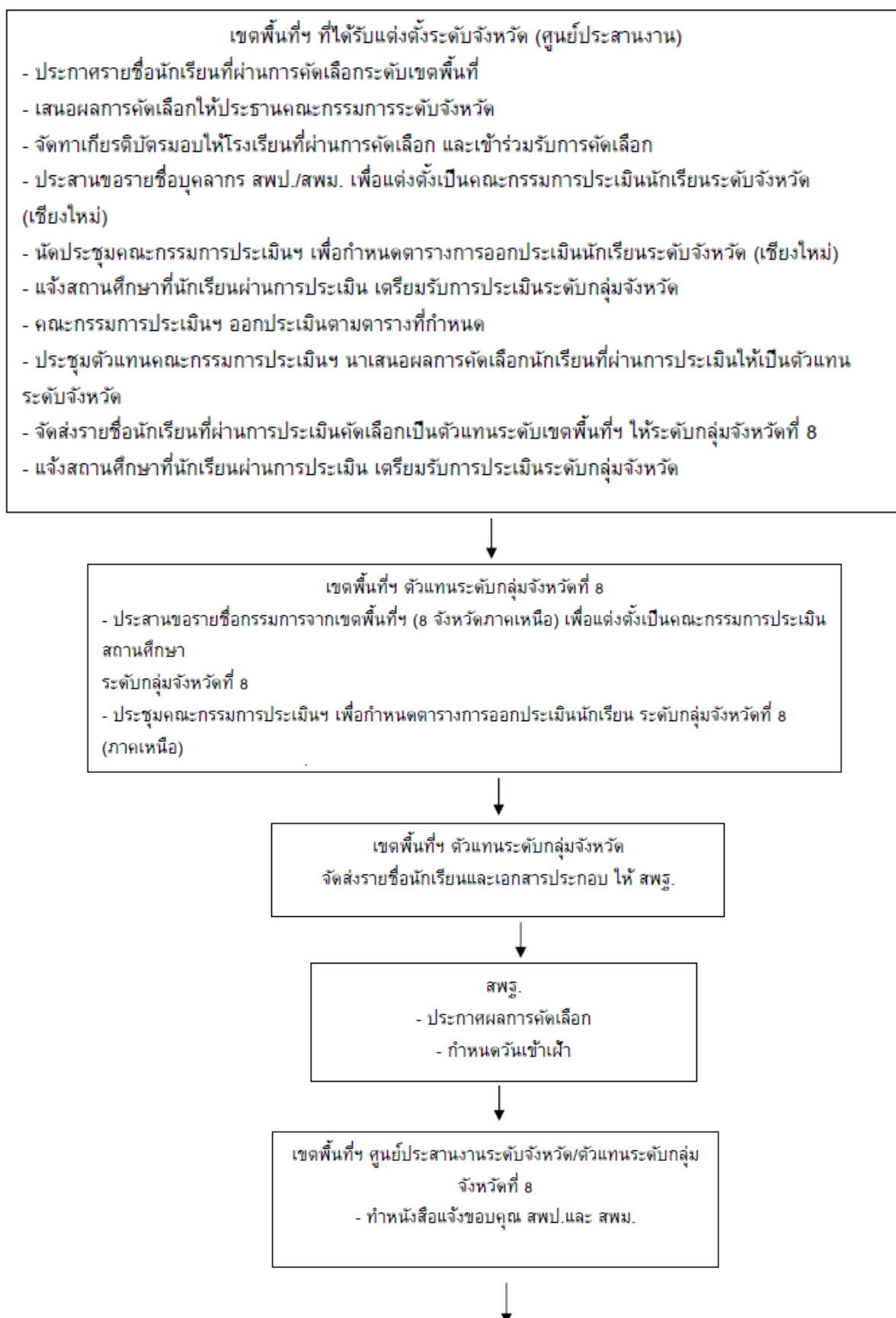
- แจ้งความประสงค์ขอเข้ารับการประเมินและคัดเลือกสถานศึกษา ตามระดับและ
ขนาดของสถานศึกษา ขนาดละ 1 แห่ง (ก่อนประถมฯ, ประถม, มัธยม) พร้อม
เอกสารประกอบตามกำหนดระยะเวลา

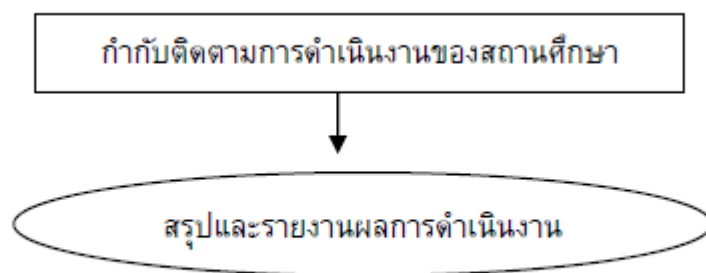
ระดับเขตพื้นที่ฯ ดำเนินการ

- แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินและคัดเลือกสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่ฯ ประกอบด้วย
คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการประเมินสถานศึกษา ขนาดละ 5 คน
- ออกประเมินและคัดเลือกนักเรียน ตามระดับและขนาดของสถานศึกษา ขนาดละ 1 คน
- คณะกรรมการระดับเขตพื้นที่ฯ สรุปคะแนน
- จัดส่งรายชื่อนักเรียนที่ผ่านการประเมินคัดเลือกตามขนาดและระดับ ให้เขตพื้นที่ฯ ระดับ
จังหวัด (ศูนย์ประสานงาน)

ขอบเขตการประเมินสถานศึกษา

- ระดับก่อนประถมศึกษา
- ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคล

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔

